

Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica šte. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: Upravništvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se
plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIV.

Celovec, 12. januarja 1915.

Št. 4.

Dr. Adam Hefter — novi škof krški.

Dunaj, 9. januarja. (Kor. urad) Današnja
uradna „Wiener Zeitung“ poroča: Njega
Veličanstvo cesar je imenoval za
kneza in škofa krške škofije pro-
fesorja na deželni realni gimna-
ziji v Mödlingu, dr. Adama Hefter.

Začetkom meseca julija se je poslovil
od nas prevzvišeni knez in nadškof dr.
Baltazar Kaltner in se je podal v svojo
novo prestolnico Solnograd. Več nego pol
leta je bila torej naša škofija osirotela in
je ravno v teh hudih časih bridko pogre-
šala svojega nadpastirja. Katoliško ljudstvo,
zlasti pa duhovščina je že težko pričako-
vala svojega bodočega nadpastirja. Sedaj
ga imamo. Pozdravljen, naš nadpastir!

V osebi imenovanega novega škofa na-
še škofije vidimo apostolskega, za katoli-
ško Cerkev vnetega moža, ki ima brez vsa-
kega dvoma najboljšo voljo postati dober
nadpastir vsem svojim ovčicam. Zato prav
nič ne dvomimo, da si bo resno in na vso
moč prizadeval, da bo v najkrajšem času
ustregel opravičenim željam našega katoli-
škega slovenskega ljudstva, zadostil pred-
pisom svete Stolicy, tako bo tudi nam postal
naš dobri in ljubljeni nadpastir. Zato mu
kličemo v pozdrav iskreni: »Bog Vas spri-
mi naš novi namestnik Kristusov!«

Ruska pomoč Srbiji.

Budimpeštanski listi so poročali o novih vojaških in municijskih ruskih transportih za Srbijo. Ruska rečna vojna ladja »Grof Ignatijev« in ladja »Srbija« ste pluli z mnogimi šleperji, polnimi vojaštva in vojnega materiala dne 29. decembra po Donavi mimo Galaca.

Boji na Francoskem.

Berolin, 7. januarja. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 7. januarja. Zapadno bojišče.

Angleži in Francozi so včeraj z obstreljevanjem nadaljevali z razruševanjem belgijskih in francoskih krajev za našo fronto.

Severno od Arrasa se v trenutku vrše še srditi boji za posest strelskih jarkov, ki smo jih zavzeli mi včeraj.

V zapadnem delu Argonskega lesa so naše čete napredovale.

Dne 5. januarja v vzhodnem delu Argonskega lesa (Bois Courte Chaussee) izvršeni napad je prispel notri v naše jarke, toda sovražnik je bil na vsej črti zopet vržen iz naših pozicij, in sicer s težkimi izgubami. Naše izgube so razmeroma majhne.

Zapadno od Sennheima so Francozi včeraj zvečer zopet poskušali priti v posest višine 425, toda njihovi napadi so se razbili v našem ognju. Višina je ostala v naših rokah.

Vrhovno armadno vodstvo.

Turki in Rusi.

Carigrad, 8. januarja. (Kor.) Glavni stan poroča: Ruska mornarica je danes obstreljevala proti mednarodnemu pravu neutrjeno mesto Sinope, pri čemer ste bili malo poškodovani dve hiši. Izgube človeškega življenja ni obžalovati. Štiri ladje so se potopile. Pač pa so otomanske bojne ladje namerile z uspehom ogenj na ruske čete, ki so stale v Makrajali in severno od tega kraja na ruski obali.

Dne 5. januarja je skušala neka angleška križarica vzhodno od Mersine izkrcati čete. Streljanje straže ob obali je prisililo sovražnika k umikanju, pri čemer je izgubil štiri mrtve.

Italijansko časopisje.

»Zeit« poroča iz Rima: Že od začetka vojne se je poudarjalo, da si del italijanskega časopisja dovoljuje proti Nemčiji in Avstro-Ogrski tak način pisave, da se je čuditi, da je to dovoljeno. V interesu odnošajev med Nemčijo, Avstro-Ogrsko in oficijelno Italijo se nam zdi treba poudarjati, da je italijanska vlada tudi proti najhujšim izjavam listov v težavnem položaju, povzročenem po nesrečni omejitvi zakonodaje. Po nekem zakonu iz leta 1906 je vsaka preventivna zaplemba časopisja ali tiskovin

brez pravne sodne sodbe nedovoljena. Vlada more torej samo, in sicer v čisto določenih slučajih, izročiti dotični časopis državnemu pravdništvu in sodišče odredi zaplembo v takih slučajih navadno šele po tednih in mesecih. Da se vršijo ti procesi neverjetno počasi, je sam Salandra priznal, ko je na tozadevno pritožbo posameznih senatorjev v seji dne 15. decembra 1914 značilno izpovedal, da izvira ta počasnost v sodnem postopanju v tem, da kažejo sodniki malo volje, kaznovati časnikarje. V največ slučajih pa, ki morejo interesirati Nemčijo in Avstro-Ogrsko od začetka vojne sem, ni mogoče izročiti dotične liste italijanski vladi, ampak ker gre za sramotenje tujih držav, naprav itd., zahteva italijanska zakonodaja kazenski predlog od razžaljene stranke. Po daljšem obotavljanju se je nemško poslanstvo v posebno hudih slučajih odločilo, da stavi tak kazenski predlog proti šaljivemu listu »Asino«, ki je na nečuvven način blatil tudi osebo nemškega cesarja. Že danes pa je mogoče predvideti, da bo ta proces služil le skrajni levici, ki je sovražna Nemcem, od katere bo osem do deset poslancev tvorilo brambni kolegij toženega šaljivega lista, da bo ta levica zelo razvila svoje moči. Iz tukaj podanega je razvidno, da ni mogoče računati na kako opuščanje sramotitev vsega, kar je nemško in avstrijsko, v enem delu italijanskega časopisja. Zaenkrat tudi ne bo italijanske vlade, ki bi predlagala postavno poostrenje proti časopisju.

Pismo vojnega kurata vč. gospoda Jos. Ogrisa.

Feldpost 65. 1. jan. 1915.

Dragi! Zelo sem Ti hvaležen za »Mir«, ki se mi pošilja po Tvojem prizadevanju; redno ga dobim, ker naša pošta zdaj dobro posluje. Mislil sem tudi že sam, si ga za novo leto naročiti na bojišče. Novo leto! Slučajno smo zadnje dni starega leta nekoliko bolj stalni, da se zamislimo še enkrat nazaj v pretekle usodepolne dni in upamo novih — veselejših. V židovski šnopsarni, koje posestnik jo je popihal pred Rusi, nas sedi 8 častnikov v zakajeni, vlažni sobi, kjer so še nedavno rezgatali kozaški konji, in prelistujemo dnevnik starega leta. Pisal si mi, naj se še oglasim. Torej:

28. avgusta v nedeljo. Včeraj smo bili prvokrat malo bliže »ognja«, 1800—2000 metrov od nas so stale naše baterije, a Rusi streljajo bliže. Dobimo povelje, umakniti se v II. Toda zdi se, da gremo le še bolj v ogenj; 50 metrov od voza, v katerem se nahaja naš poveljnik in poročnik V., prižvižga »Rus« na zemljo, da se vse kadi. Skoro do polnoči »delujejo« neprenehoma naprej topovi, potem strojne puške s tako hitrostjo, kakor da bi se ena krogla pred drugo sramovala, če zaostane. Ob štirih se nadaljuje peklen-

Z bojišč.

Avstrijsko poročilo.

Dunaj, 7. januarja. (Kor.) Uradno se razglša: Dne 7. januarja popoldne. Na ogrsko-gališki fronti je mir.

V više ležečih okrajih je nastopil nekoliko mraz in je zapadel sneg.

Ob Dunajevcu in na Rusko Poljskem mestoma boj s topovi.

Na karpatsko predozemlje v južni Bukovini naprej potisnjene varujoče čete so bile pred močnejšimi sovražnimi četami vzete nazaj bliže h glavnim prelazom.

Namestnik šefa generalnega štaba: pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Nemško poročilo.

Berolin, 7. januarja. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 7. januarja.

Vzhodno bojišče.

Na vzhodu nobene izpremembe. Nadaljevanje operacij je trpelo pod najneugodnejšim vremenom, ki si ga je mogoče misliti. Kljub temu so naši napadi počasi napredovali.

Vrhovno armadno vodstvo.

Boji pred Varšavo.

Iz Varšave poroča poročevalec »Rječi« o silnih bojih za to mesto: Po poizvedbah očividcev so bili boji pri Sohačevu, 4 milje zahodno od Varšave, izredno silni. Nemške čete so se postavile v bojno fronto v okolici Ribna ter so kakor besni napadali. Vedno nove vrste strelcev so postavljali v boj. Večkrat so prešle ruske čete v protinapad. Štiri dni je trajalo streljanje topov dan in noč. Krogle so padale tudi sredi v mesto ter razdejale več streh. Več hiš so granate zažgale in na več krajih v mestu so izbruhnili požari. Nemogoče je opisati vso nesrečo, ki je prišla nad Sohačev. Prebivalstvo je trumoma bežalo v Varšavo.

»Münchner Neueste Nachrichten« javljajo: Londonske »Times« poročajo, da so boji ob Bzuri silno krvavi. Nemci se bore z velikansko hrabrostjo, imajo pa strahovite izgube, tako da po sodbi ruskih krogov vsled utrujenosti ne bodo mogli daleč prodreti. Zaeno pa naznanjajo »Times« možnost, da se umaknejo Rusi na črto Blonie, češ da se šele tam nahajajo definitivno defenzivne pozicije ruskih čet.

Nova ruska ojačenja.

Basel, 5. januarja. (Kor. urad.) »Baselen Nachrichten« poročajo: Ruski gardni zbor se je umaknil od Bzure in Ravke, da počiva preko Božiča. Iz cele Rusije pošiljajo nove polke v okolico Varšave. Nabor letnika 1915. se vrši pravilno.



Zemljevid k bojem na severu.

ska godba. Prebivalci, katoliški Poljaki, me s strahom vprašujejo, ali pridejo »Moskali«. Prvikrat izvršujem v vojski svoj poklic. Ravnokar izvem, da je padel onstran griča neki kurat: naš ljubeznivi tovariš Valentin Rozman. Hotel se je pripogniti k ranjenemu vojaku, toda ustavila ga je smrtna krogla, ki je hotela počivati ravno v njegovem blagem srcu, v par minutah je izdihnil. Bila je to edina krogla, ki se je po zatrdilu zdravnikov izgubila tja, takoj potem so ujeli v bližnjem gozdu nekaj Rusov. Ni ga torej varala slutnja, ki ga ni hotela zapustiti, ko smo še v Gradcu sedeli skupaj v prijateljskem krogu, ko je nam zatrjeval, da se ne vrne več, ne žalujoč, ampak ponosen in navdušen, da je za duhovnika na bojnem polju, vršivšega svojo idealno duhovniško dolžnost, najlepšo smrt: krogla v srce! Z Bogom, prijatelj, ki uživaš mir po vročem boju v hladni senci visoke smreke, ne morem poškopiti z blagoslovljeno vodo tvoje gomile, že se ji bliža sovražnik, ki te nam je odtrgal! Te li smemo pomilovati? Morda si ti edini srečni izmed nas vseh. Tvoje oko ne zre več vsega strašnega gorja, ki se razliva, uničujoč vse nade, po zemlji, tvoje uho ne bo slišalo več sijonskih trobent, ki bodo kmalu klicale druge vojevnike — proti nam v »kulturni« boj, proti nam, ki smo prvi oznanjevali avstrijskim narodom: »Z Bogom za cesarja in domovino.« In paradusum deducant te angeli.

8., 9., 10., 11. septembra, bitka pri Grodeku.

Tri dni in štiri noči sem na kolodvoru v Grodeku in delim umirajočim zadnjo tolažbo in pomoč drugim ranjenim, toda žalibog nimam drugega kakor slabo svojo besedo in košček kruha. Prišlo je vse tako nepričakovano in koliko prošenj vidimo v očeh, tihih, ki jih razumem, a razumejo tudi oni, da jim usreči ne morem. Okoli 4000 ranjenih je spravil samo naš špital po železnici naprej in kako grozne rane! In vendar, ne slišiš lahko glasu, ki bi tožil. Pride četrta noč — tri so že brez spanja, ravno se hočem zariti v slamo, ki smo jo nastlali na nji, kar slišim našega poveljnika: »Gospodje, na noge, nazaj moramo.« Torej četrta noč brez spanja in kar je najhujše, nazaj — kot zmagovalci! (Šele pozneje smo izvedeli vzrok, da so se namreč bližale nove ogromne ruske armade in ni kazalo drugega, kot prekiniti — zmago.)

20. novembra.

Eden najslabših dni dozdej. Osem dni že dežuje. Ob 4. uri zjutraj je špital kakor navadno že pripravljen na svoj vsakdanji nalog, persolvirali več ali manj kilometrov. Danes jih ni veliko, (gotovo ne 63 kilometrov kakor zadnji enkrat). Pot postaja slabša in slabša, le z največjim trudom lazimo naprej. Že obstoji prvi voz, naša »kočija«, le s trudom jo izvlečemo s štirimi konji. Do kolena gazimo v blatu. Zastonj se napenjajo konji pri težkih sanitetnih vozovih. Vse obtiči v blatu, dežuje neusmiljeno. Obupen položaj. Tu se je vrljo izkazala železna energija in vojaška znanost našega slovenskega rojaka, računskega poročnika v rezervi g. V., ki je z nadčloveškim naporom — sam je padel v jarek, napolnjen z deževnico, drugikrat so šli štirje konji čez enega kočijaža in ga, čudno, le čisto lahko poškodovali — končno vsak voz s šestimi konji in 15 do 20 vojniki vendar potegnili iz blata. Na oni strani reke San pa se je vila nas zasmehujoča kot fata morgana lepa, prazna cesta; gledali smo jo, kakor Mozes obljubljeno deželo. Popisati se to še hitro da, a trajalo je 13 ur, da smo se prerili 2 km dalje. Obljubilo se je g. V., da se ga bo priporočalo višjemu odlikovanju (dobil ga še do danes ni, akoravno se je tudi že drugikrat v sličnem položaju ravno tako izkazal). Pozneje smo izvedeli, da so bili na višjem mestu radi nas že v skrbeh in hoteli nalašč za nas poslati sapérje, ker so nam bile baje že kozaške patrulje za petami.

23. oktobra do 1. novembra.

Naš špital in še trije drugi so etablirani pri N. sem edini duhovnik. Vsak dan imam najmanj 1500 duš. Precej velika fara, samo žalostno, da so vsi ti farani bolni. In kako namešani: Ogrji, Italijani, Slovenci, Nemci, Hrvatje, Srbi, Rumuni, Čehi, Poljaki, Rusi. Z vsemi se moreš pogovarjati, samo s prvimi ne.

Tu vidiš nakopičeno vse gorje moderne vojske z modernim strašnim orožjem. Krasno delujeta tu izvrstna zdravnik Poljak dr. D. in Nemeč docent dr. B. Večkrat moram tudi kot duhovnik prigovarjati temu ranjencu, da si pusti odvzeti nogo, drugemu roko, tretjemu oko, da mu ne ugasne luč tudi drugega očesa, pripravljam obveze, narkotiziram in druge malenkosti opravljam. Tudi kolera straši; akoravno so naši špitali samo za ranjence in je pravi kolerašpital v N. Ž. . . . kjer je tovariš Žagar, moramo tudi mi imeti izolirano opazovalnico. Kolera je sicer jako nalezljiva bolezen, ubrani pa se je človek tudi lahko, če se gleda na snažnost, posebno rok in se zavživajo kolikor mogoče le kuhane reči; gotovo pa kolera ni tako nevarna kakor tifus (marogasti legar). Nisem imel mnogo opraviti s kolero, le okoli 20 sem jih previdel. Vendar mi ostane za celo življenje nepozabljiva grozna slika, ko sem previdel enega teh revežev, ki je bil ustreljen v trebuh in je vsled bolečin zblaznel, tako da sem mu le z nevarnostjo podelil sv. olje. . . . Grozno, o Bog, se izpolnjuje tvoja grožnja nepokornim narodom. »Smejal se bom, če poginejo.« Je-li že polna mera zadoščanja, ki ga vlivajo Tvoji zvesti, nedolžni v kupo Tvoje svete upravičene jeze? Ali še ni dosti stotisočerih žrtev? Greh narodov, ki so se nakopičili v stoletjih, so večji, in vse gorje je samo zaradi tega, »quia viam kačis non cognoverunt. Perditi tu, Israel. . . .« »Nimaš sicer veselja nad krvjo in nad žgavnimi daritvami,« a »mir ljudem na zemlji,« vrneš le tedaj, če stopijo narodi pred Te in obljubijo vsak: »Glej, tu sem in pridem, da izpolnim Tvojo voljo.«

Tudi bela žena ima bogato žetev. Nad 80 smo jih nesli na bližnji grič k večnemu spanju. Na vernih duš dan smo se jih spominjali s kratkim nagovorom in s kratko molitvijo, vojaki so grobove preprosto, a okusno okrasili z zadnjimi cvetkami umirajoče narave. Celo sveče smo imeli pripravljene, a silni veter nam ni dovolil, da bi jih prižgali. Hotel sem pretresljivo lepe obrede tega dneva kolikor mogoče slovesno obhajati, toda Rusi niso pustili, ker so začeli bližnji hrib, 800 metrov od nas, kjer so zapazili naš tren, precej živahno obstreljevati. Če tudi za nas še ni bilo nevarnosti, je vendar kazalo, našo pobožnost skrajšati, kajti lahko zapazi sovražnik gručo ljudi tudi na našem hribu — pokopališča, ki se je videlo na vse strani dobro, Rusom pa je le všeč, če se to pokopališče še malo poveča in »prostora ima galicijska zemlja tudi dovolj še za naše grobove,« sem rekel vojakom v svojem nagovoru.

10. novembra zvečer ob 9. uri.

Demon alkohol hoče svojo kraljevo oblast obdržati tudi v vojski. Priden fant je bil, kakor mi je rekel s sočutjem njegov poveljnik, zdrav, rodod Slovenec. Nikoli ni pil. Toda slab tovariš ga zapelje, mrzlo je bilo in deževalo, in pil je ruma, preveč, da se je zastrupil in ni bilo več pomoči. Ponoči smo ga pokopali. Tisti, ki mu je takorekoč kopal grob s svojim slabim nasvetom, ga je moral tudi res za kazen izkopati. Upam, da na to ne pozabi celo življenje. Nas pa so presunile besede:

»Umrl boš in ne veš kdaj.

Umrl boš in ne veš kako.

Umrl boš in ne veš, da kje.«

To je par resnih odlomkov iz mojega dnevnika, dragi tovariš. Drugi kurati, posebno tisti, ki so pridelnjeni polku, bodo znali več povedati. Včasih smo pa tudi zelo veseli, razposajeno veseli, častniki in moštvo. Če smo še tako utrujeni, posebno ko marširamo skoz noč brez počitka, poživljajoča žila dovtipov, slanin in neslanin ne usahne. Posebno zvečer, če se udomačimo kje v kakšni spelunki »danes tukaj, jutri tam« in lovimo »medvede«, ki jih je vsak dan dosti, če ne vsak dan več. . . .

Človek se primeroma hitro navadi na to življenje: nazaj k naravi. Ljudje, ki jih je prej smrtno ranil prašek na čevlju se ne zavedajo, če se tudi 8, 14 dni niso umili in kako mu diši »pims«, ki se je prej mrdal nad vsak dan trikrat svežim belim pecivom. Bila bi vojska dobra, zdrava, potrebna šola za narode proti naraščujoči, neverjetni razkošnosti in nezadovoljnosti modernega človeka, če bi se ne doigravale tako grozne žaloigre. A morebiti je ravno

zaradi tega le še bolj potrebna. Dosti dolgo so se uprizarjale nekaznovano najpodlejše žaloigre z vsem, kar se pravi resnica in čednost. Bodo li narodi spoznali, da ta katastrofa, ki nas hoče ugonobiti, ni slučajna, ampak le zadnja, neizprosna, prosto voljena posledica tistega načela, ki je začetek vsega zla: Non serviam! Ni ga Gospoda nad menoj!, ki smo ga mi vsi, naši predniki, vsak izmed nas oznanjevali z ukom ali dejanjem ali z obojim vkup. Če narodi ne spoznajo, tudi zdaj ne, kje so korenine tega neznosnega gorja, če ne uvidijo, da si hoče Neskončna Pravica samo ohraniti to, kar so ji hoteli ugrabiti: plenum dominium terrae, gospodstvo nad vsemi stvarmi, bo njihova krivda po vojski večja kot je bila prej, in taki narodi nimajo več pravice do obstoja.

Moram končati. Gre mi zdaj primeroma zelo dobro, zdrav sem tudi. Srčne pozdrave Tebi in vsem znancem

Tvoj Ogris Josip.

Dnevne novice in dopisi.

Cesarjevo priznanje neaktivnim častnikom. Armadni naredbeni list priobčuje naslednji cesarjev ukaz: Izborni nastop neaktivnih častnikov v sedanjih vojni mi daje povod zaukazati, da se naj vsem onim neaktivnim častnikom, vojaškim in mornariškim uradnikom in duhovnikom, ki so bili 2. decembra 1908 že za častnike (uradnike) imenovani in ki se nahajajo sedaj v vojni, podeli vojaški jubilejni križ. — **Franc Jožef** m. p. — Na Dunaju, 31. decembra 1914.

Župnik Svaton oproščen. »Grazers Volksblatt« poroča z dne 6. t. m., da je bil pensionirani župnik Jožef Svaton dne 24. okt. obsojen v Celovcu pred divizijskim sodiščem po § 65 k. z. na eno leto ječe. Proti tej obsodbi je vložil Svatonov zastopnik dr. Pegan ničnostno pritožbo na višji domobranski sodni dvor na Dunaju, ki je pritožbo ugodil in odredil novo razpravo pred c. kr. domobranskim divizijskim sodiščem v Gradcu.

Domobrasko sodišče je nato odredilo izpustitev in se izjavilo za nepristojno, ker ni dejanskega stanja hudodelstva.

Število ranjencev v Celovcu. Dne 3. januarja je bilo v Celovcu ranjenih in bolnih vojakov v rezervni bolnišnici št. 1, poslopje vojaška bolnišnica 187 mož sirotišna vojašnica 773, šola pod Križno goro 368, sirotišnica sester Uršulink 165 in v rezervni bolnišnici za silo št. 1, poslopje stara deželna hiralnica 273 mož.

Gradnja barak. Za vojaške rekonvalescence pešpolka št. 7. so postavili v Celovcu na travniku vzadi za Rudolfovo vojašnico blizu Rudolfovega kolodvora dve novi leseni baraki. Stavbi je vodil gospod inžener Mörtchacher in ste opremljeni po najnovejših zdravstveno-polijskih predpisih. Dne 15. t. m. bo stavba dogotovljena. Prostora bo za 700 mož. Vodstvo ima gospod major Emanuel Bryda od pp. št. 17.

Umrl je v Celovcu g. profesor Ferdinand Kosmač. Pogreb se je vršil dne 7. t. m. in se ga je med drugimi udeležilo tudi odposlanstvo profesorjev celovške realke, kjer je rajni profesor služboval.

Nov avtomobil za prevoz ranjencev. Predstojništvo deželnega in gospejnega pomožnega društva »Rdečega križa« je nabavilo pri Puchovi tovarni v Gradcu transportni avtomobil. V notranjosti so štiri nosila, ki se jih nalaga od vzadi, za štiri hudo ranjene vojake. Če se prevaža lahko ranjene vojake, se odstranijo dve levi in desna zgornja nosilnica, je pripravljeno za 6 do sedem sedežev. Spremljevalci imajo prostor na sprednjem sedišču. Notranjost avtomobila neti motor. Avtomobil bo uporabljala v določene namene celovška prostovoljna požarna bramba. Dosedaj avtomobila zavoljo pomanjkanja bencina še niso mogli uporabljati.

Razno iz vojne.

Zakaj so Rusi zopet začeli z ofenzivo?

Berolin, 5. januarja. »Berliner Tageblatt« poroča iz vojnega časnikaškega stana: Boji v zapadni Galiciji so prišli v tak štadij, da je mogoče, spoznati vzroke in cilje Rusov za njihovo s tako silo zopet započeto ofenzivo. Ko je prisilila Ruse, obenem z za Ruse neugodno odločitvijo na njihovem desnem krilu, bitka pri Limanovi, da so umaknili svoje južne čete na črto ob Visli, so vzeli iz Kijeva močna ojačenja, ki obstoje po večini iz državne brambe, ki pa so zadostovala, da so zravnila hrbet ruskim armadam, ki so bile v stiski v Karpatih in v zapadni Galiciji.

Gališka ruska armada je zato obdržala Tarnov in spodnji Dunajec, pri čemer je našla še dvojno varstvo v kotu med rekama Dunajec in Bjala (ki se stekate v Vislo). Ob zgornjem toku Visloke in ob železniški progi je zopet udarila preko Krosno-Jaslo v smeri na Novi Sandec, očitno z namenom, da tukaj prodre med avstro-ogrsko armado v Karpatih in avstro-ogrskima armadama v Galiciji in da obide desno krilo slednje. Obenem so se obrnili Rusi proti avstro-ogrski armadi v Karpatih, ki ni imela v primeri z ruskimi silami toliko moči, da bi bila mogla ustaviti nadaljno energično napredovanje. Pri tem novem sunku v pustih in globoko zasneženih Karpatih Rusi topot niso razcepili svojih moči in so se omejili na jugovzhodne prelaze, pri čemer so posebno forsirali (izsiljevali) prelaz iz galijske Stryjeve doline v ogrsko Ungovo dolino preko uzoškega prelaza.

Stem za Ruse zaenkrat uspešnim forsiranjem uzoškega prelaza se je Rusom posrečilo kriti zemlje z važnimi petrolejskimi vrelci, kjer se čutijo popolnoma gospodarje. Tu so imenovali obratnega vodjo tovarne Premier za kolesa, za nadzornika ter mu ukazali, naj strogo pazi na petrolejske vrelce, pri katerih je udeležen francoski, angleški, belgijski ali nevtralni kapital. Nasprotno pa so izpustili društvu proizvajalcev v Boryslavu 200 cistern surovega petroleja. Glavni vzrok za obnovljeno rusko ofenzivo pa je poleg želje, da se jim že dva meseca oblegani Przemysl ne izmuzne več, tudi to, da si hočejo ohraniti prosto pot v južno Rusijo iz vojnih in političnih vzrokov.

Ruski sunek proti Novemu Sandecu in Novemu Targu, ki je očitno imel namen, prebiti zvezo med vojsko v Karpatih in armado v Galiciji, se je vsled spretnih razporedbe in novih ojačenj ustavil. Verjetno je, da bodo Rusi ta poizkus obnovili, ker se morajo bati, da pridejo med dva ognja. Čutiti pa je tudi močnejši pritisk v smeri proti Krakovu. Tudi tu, kakor v Karpatih, je pripravljeno vse, da se naše čete krepko ustavijo tej ofenzivi tako dolgo, da se bo pokazal učinek prodiranja zaveznikov na Rusko-Poljskem.

Vpokojitve in imenovanja v visoki generaliteti.

Dunaj, 2. decembra. (Kor.) Armadni naredbeni list poroča:

Cesar je odredil vpokojitev generala Liborija viteza Franka iz zdravstvenih ozirov na njegovo lastno prošnjo in vpokojitev fml. Arturja Przyborskega; dalje gm. Rudolfa pl. Bürkla na njegovo prošnjo; dalje imenovanje gm. Alojzija Podhaiskega, poveljnika 42. domobranske infanterijske brigade, za poveljnika 21. domobranske infanterijske divizije.

Cesar je imenoval nadvojvodo Huberta Salvatorja za praporščaka v dragonskem polku št. 4; fml. Štefana Sarkotića, poveljujočega generala v Bosni in Hercegovini za generala pehote in za tajnega svetnika.

Angleško hidroplansko brodovje.

Pariz, 2. (Kor.) »Temps« objavlja poročilo o angleškem hidroplanskem brodovju, katerega organizacija je razmeroma nova in obstoja šele par mesecev. Po nastopu Churchilla pri mornariškem proračunu za zračno brodovje, se je isto začelo živahno razvijati.

Po »Tempsu« razpolaga Anglija s 103 letali, od teh 62 povodnih letal in z več ko 120 stalnimi letali kakor tudi z 206 izvežbanih oficirji. Po obrežju je 5 postaj za hidroplane. Odrejeno je, da bo znašalo an-

gleško zračno brodovje koncem leta 180 oficirjev in 1500 mož. Za izvežbanje letalcev je bilo izdanih 5 milijonov frankov, za vzdrževanje letal 9 milijonov.

Papeževa akcija za mir.

„Giornale d' Italia“ poroča: V vaticanskih krogih se trdi, da namerava sv. oče počakati kakega odločilnega dogodka, da stavi na to določen mirovni predlog. Vladoarje vojskujočih se držav namerava nato pozvati, daj naznanijo pogoje, pod katerimi bi sklenili mir.

Nova zastopstva pri Vatikanu.

Carigrad, 7. januarja. Ustanovitev turškega zastopništva pri Vatikanu je sklenjena stvar.

Tokio, 7. januarja. Japonska namerava obnoviti diplomatsko zastopstvo pri Vatikanu.

Pogreb Bruno Caribaldija v Rimu.

Rim 6. (Kor.) Popoldne se je vršil pogreb v Argonskem lesu padlega Bruna Garibaldija. Pogreba sta se udeležila veleposlanika Anglije in Francije, poslaniki Srbije, Črnogore in Grške, prijatelji rodbine Garibaldijeve, društva z zastavami, deputacije republikanskih in demokratičnih strank in pa prostozidarji. Sprevod se je vršil s kolodvora na pokopališče k Veranu.

Sklicanje romunskega parlamenta.

Iz Bukarešte javljajo, da se sestane romunski parlament dne 28. t. m. k važnemu zasedanju, v katerem bo padla odločitev glede nadaljnega postopanja Romunije. Zbornica bo tudi sklepala o izrednem posojilu, ki se naj najame na Angleškem.

Bolgarski prestolonaslednik se zaroči z romunsko princezino?

Dunajski listi vedo povedati, da se bo bolgarski prestolonaslednik Boris zaročil s hčerko romunskega kralja Ferdinanda princezino Elizabeto.

Italijansko-romunska liga.

Iz Rima poročajo, da je bila v parlamentu razpoložena lista, da se na njo podpisajo oni poslanci, ki so za italijansko-romunsko ligo (zvezo). Podpisalo je kakih 50 poslancev. Socijalni demokrati so se upirali podpisati.

Bolgarija in Romunija.

Sofija, 6. januarja. Romunski poslanik Derussi, ki je obolel, je po svojem namestniku izjavil: Odnosaji med Romunijo in Bolgarijo po mojem dohodu v Sofijo postajajo v resnici čezdalje bolj prijateljski. Tudi zadnja sporna točka glede prevoza transportov čez Romunijo se je prijateljsko rešila.

Bolgarska armada.

Sofija, 7. januarja. Vojni minister je izjavil, da je bolgarska armada danes veliko boljša, kot je bila pred prvo balkansko vojsko.

Genadiev gre v Rim.

Berolin, 7. januarja. Tageblatt poroča iz Sofije: Kakor se v tukajšnjih vladnih krogih z gotovostjo zatrjuje, bo poverjen voditelj stranke štambularistov, Genadiev, s posebnim poslanstvom v Rim. Zato da bo zavzel prazno ministrsko mesto v kabinetu ali podpredsednik sobranja ali poslanec Kozničky. Oba sta tudi voditelja stranke štambularistov.

Mladim Angležem ne diši vojna.

Kristijanija, 7. januarja. »Aftenposten« poroča iz Londona: Dr. Machara, parlamentarni tajnik pri admiraliteti, je imel v ponedeljek govor, ki je vzbudil precej pozornosti. Med drugim je rekel: »Mnogo tisočev mladih Angležev je še, ki se branijo vstopiti v armado. Če menijo, da bodo pod angleško zastavo mirno živeli življenje, ko se drugi bojujejo na Francoskem in v Belgiji, se motijo.« Te besede vplivnega člana vlade jasno pričajo, da se v Londonu sedaj natančno pečajo s vprašanjem o uvedbi splošne vojaške obveznosti.

Punt v Albaniji.

Bologna, 7. januarja. »Resto del Carlino« poroča iz baje dobro poučenega vira v Rimu, da je Grška odposlala v Drač eno bojno ladjo, ki je že na potu tja. O vzrokih, zakaj da je Grška storila to, da še ni nič

znanega. Minister Coromillas, ki je bil o tem vprašan, da se je izognil pravemu odgovoru.

Rim, 7. januarja. Agenzia Stefani poroča iz Drača 6. t. m.: Ob devetih dopoldne se je začel napad na griče pri Rastbulu, ki ga je vodil Essad paša. Posrečilo se mu je zmagati. Dve hiši sta zgoreli. Boj se je končal ob polenajstih dopoldne. Popoldne je dospela ena grška križarka.

Uporaba naših ujetnikov v Rusiji.

Sofija, 7. januarja. Prevažanje ujetih avstro-ogrskih vojakov v Sibirijo, da bodo gradili železnice, se je začelo. Ujetnike bodo prepustili veleposestnikom, da jih bodo pod vojaškim nadzorstvom porabili za poljedelska dela, posestniki pa bodo morali skrbeti za obleko, streho in hrano. Razentega bodo ti smeli zahtevati še 15 rubljev mesečne plače.

Ranjeni in mrtvi junaki.

Seznam izgub št. 91.

Objavljen 3. januarja.

V vojnem ujetništvu so od 7. pešpolka: Podd. Andrič Janez, inf. Arl Miha, inf. Bauer Pavel, nad. rez. Capello Janez, inf. Fornasin Kalist, nad. rez. Kienberger Janez, inf. Kremžar Vinko, rez. podd. Lienhard Zdravko, rez. inf. Mašučnik Tomaž, inf. Pernul Valentin, inf. Petek Peter, četovodja Prettner Jakob, rez. inf. Raunig Andrej, rez. inf. Sablatnik Leopold, rez. inf. Straka Jožef, inf. Striednik Alojzij, inf. Strusek Peter Anton (Maribor), rez. inf. Taferner Janez, nad. rez. Toplitzer Jakob (dpp. 4), čast. sluga Ullian Jožef, rez. inf. Unterluggauer, nad. rez. Uriach Joža, nad. rez. Vedam Karl, rez. inf. Vedenik Janez, nad. rez. Vernik Florijan, rez. inf. Wirnsberger Bogomir, inf. Zitterer Tomaž, inf. Eisendle Janez, rez. inf. Ferlič Zdravko.

Seznam izgub št. 91.

Objavljen 3. januarja.

Kratice: m = mrtev, kjer ni kratice, pomeni ranjen.

Častniki: Bauer Friderik, rez. kad., dpp. 4, m; Becker pl. Dornfels Anfonz, rez. poročnik, dpp. 4, m; Blumauer Rihard, rez. por., r; Blumauer Božidar, rez. kad., pp. 7, r; Bredschneider Robert, por., dpp. 4, r; Bregant Evgen, stotnik, dpp. 4, r; Canaval Ernest, por. dpp. 4, m; Castel Friderik van de, por. dpp. 4, r; Clementschitseh Oton, dr. jur., rez. por. dpp. 4, r; Domenig Janez, rez. por. dpp. 4, m; Drössler Avg., nadp., dpp. 4, m; Feigel Anton, nadp. dpp. 4, r; Fuchs Jožef, por. dpp. 4, r; German Leopold, rez. kad., pp. 7, r; Gödl Lojze, rez. por. dpp. 4, r; Gruber Ferdo, nadp. dpp. 4, r; Gush Milan, rez. kad., dpp. 4, r; Hanisch Rudolf, nadp., dpp. 4, m; Hirt, kad. asp., dpp. 4, r; Hofer Rihard, rez. kad., dpp. 4, r; Hus Janez, prap., dpp. 4, r; Jereb Jožef, stotnik, dpp. 4, r; Klementschtitz Friderik, nadp., dpp. 4, m; Knöbl Janez, r. por., pp. 7, r; Kohlert Adalbert, nadp., dpp. 4, m; Krainer Rihard, rez. por., dpp. 4, m; Lefeber Robert pl., prap., dpp. 4, r; Lilian Leon, rez. por., dpp. 4, r; Menner Karol, rez. por., dpp. 4, r; Mikl Janez, por., dpp. 4, r; Ochrana Rudolf, rez. p., dpp. 4, r; Ortwein Jožef, rez. por., dpp. 4, r; Paulus Franc, nadp., dpp. 4, r; Rosner Leon, stot., pp. 7, m; Ruža Leopold, stot., dpp. 4, r; Schmiedl Ernest, por., dpp. 4, m; Schmirgl Jožef, nadp., dpp. 4, r; Schuster Kurt, por., dpp. 4, m; Scotti Gottfried, stot., dpp. 4, r; Sombor Viktor, kad., dpp. 4, r; Stein Mörice, rez. por., dpp. 4, r; Taupe Engelbert dr., rez. por., dpp. 4, r; Thalhofer Franc, stot., dpp. 4, r; Vogl Alojzij, stot., dpp. 4, m; Walter Franc, por., dpp. 4, r; Winkler Robert, rez. por., dpp. 4, r; Wrezovnik Janez, kad. asp., dpp. 4, r; Zagoričnik Ludovik, rez. por., dpp. 4, v. n.; Schaufler Lenart, rez. por., dpp. 4, m; Schenk Anton, stot., dpp. 4, r.

Moštvo: Agad Jožef, inf. dpp. 4; Aichholzer Janez, korp. dpp. 4, m; Akerer Joža, inf. dpp. 4; Altersberger Joža, inf. dpp. 4; Ambrožič Blaž, inf. dpp. 4; Andrejšek Anton, inf. dpp. 4; Angel Lojze, podd. dpp. 4; Anton Šimen, inf. dpp. 4; Appel Joža, korp. dpp. 4; Arbeiter Izidor, inf. dpp. 4; Arbeiter Tomaž, inf. dpp. 4; Artmann Anton, inf. dpp. 4, m; Asseg Martin, inf. dpp. 4; Astner Janez, inf. dpp. 4; Auer Joža, inf. pp. 7; Avsenik Anton, inf. dpp. 4, m; Bacher Tomaž, inf. dpp. 4; Bachler Franc, inf. dpp. 4; Bäckert Vaclav, dpp. 4; Bajželj Janez, inf. dpp. 4; Baldini

Jožef, inf. dpp. 4; Balon, podd. dpp. 4, m; Bär Janez, dpp. 4; Barmüller Kristijan, pp. 7; Bartlma Matija, korp. dpp. 4; Bauman Lojze, dpp. 4; Baunjak Logar, inf. dpp. 4; Beardi Rafko, četov. dpp. 4; Beguš Luka, inf. dpp. 4; Belantič Jurij, inf. dpp. 4; Belič Luka, inf. dpp. 4; Benedikt Peter, inf. dpp. 4; Berger Janez, inf. dpp. 4; Berger Jožef, inf. dpp. 4; Berložnik Matija, inf. dpp. 4; Bertogna, inf. dpp. 4, m; Bestebner Jožef, inf. dpp. 4; Bevec Jakob, inf. dpp. 4; Bezjak Jakob, inf. dpp. 4; Bilsky Ferdo, inf. dpp. 4; Binder Jožef, inf. dpp. 4; Binter Štefan, inf. dpp. 4; Bischof Karl, inf. dpp. 4, m; Bisnig, inf. dpp. 4; Blattnig Bernard, inf. pp. 7, m; Bleiweiß Jožef, inf. dpp. 4; Bobak Jakob, poddes. dpp. 4, m; Bobik Primož, inf. dpp. 4; Bodner Vinko, inf. dpp. 4; Bonetti Janez, nad. rez. pp. 7; Borovnik Aleš, inf. dpp. 4; Bostič Gašpar, inf. dpp. 4; Božič Jurij, inf. dpp. 4; Brandstätter Bogomir, inf. dpp. 4; Branik Florijan, inf. pp. 7; Bratec, inf. dpp. 4; Brač Herman, inf. dpp. 4; Brenner Celestin, inf. dpp. 4; Brenner Nace, inf. pp. 7; Bretterbauer, inf. pp. 4; Brežman Albin, podd. pp. 7; Brezovar Franc, inf. dpp. 4; Bricman Franc, inf. dpp. 4; Brojan, inf. dpp. 4; Brubenjak Anton, inf. pp. 7; Brunner Lojze, podd. dpp. 4; Brusič Ivan, inf. dpp. 4; Buchacher Miha, četov. dpp. 4; Buchbauer Janez, pp. 7; Buchbauer Boštjan, inf. pp. 7, m; Bulfon Albin, inf. dpp. 4; Bummer Janez, inf. pp. 4; Burger Jožef, podd. pp. 7; Bürgstaller Janez, inf. dpp. 4; Butera Karol, inf. dpp. 4; Butter Jožef, inf. dpp. 4, m; Cafuta Šimen, inf. dpp. 4; Čare Jakob, inf. dpp. 4; Celosiga Štefan, inf. dpp. 4; Černe Anton, inf. dpp. 4; Cettina Jurij, inf. pp. 7; Cevka Blaž, častn. sluga, pp. 4, m; Cizel Franc, inf. pp. 4, m; Komar Janez, inf. pp. 7; Coz Jožef, poddes. dpp. 4, m; Culer Jožef, inf. pp. 4; Cušnik Andrej, inf. dpp. 4; Daberer Janez, inf. dpp. 4, m; Daxkofler Matija, inf. dpp. 4; Deutschmann Jožef, četov. dpp. 4; Deutschmann Viljem, podd. dpp. 4, m; Deutschnik Franc, inf. dpp. 4; Dobelšek Nace, inf. dpp. 4; Dobršek Anton, inf. dpp. 4; Dobiak Franc, inf. dpp. 4; Dohr Bogomir, korp. pp. 7, m; Dohr Janez, inf. dpp. 4; Dojak, podd. dpp. 4; Dojak Blaž, korp. dpp. 4; Doppelhofer Blaž, inf. dpp. 4; Dörrich Lojze, četov. dpp. 4, m; Dossi Franc, inf. dpp. 4; Drašček Miha, inf. dpp. 4, m; Draxler Franc, pp. 7; Dreier Jurij, inf. dpp. 4; Dreo Franc, inf. dpp. 4; Drobeš Dioniz, inf. dpp. 4, m; Drumbel Alfred, inf. dpp. 4; Drusnitzer Miha, inf. dpp. 4; Duler Peter, inf. dpp. 4; Duregger Miha, r. inf. pp. 7; Dürnberger Tomaž, poddes. dpp. 4; Eberhard Ferdo, nad. r., dpp. 4; Ebner Albin, inf., dpp. 4; Ebner Alojz, inf., dpp. 4; Ebner Jurij, četov., pp. 7, m; Eder Janez Franc, enol. prost. korp. dpp. 4, m; Egarter Peter, inf., pp. 7; Egartner Albin, inf., dpp. 4; Egger Jurij, inf., pp. 7; Egger Maks, inf., dpp. 4; Egger Rudolf, inf., pp. 7, m; Ehrlich Matija, narednik, dpp. 4; Elbe Janez, inf., pp. 7, m; Elbischger Viljem, korp., dpp. 4; Elwischger Franc, inf., pp. 7; Engelmann Jožef, četov., dpp. 4; Engler Janez, inf., dpp. 4; Erker Lojze, pp. 7; Errath Franc, inf., dpp. 4; Ertl Franc, inf., dpp. 4; Feichtner Feliks, korp., dpp. 4; Feistl Janez, trob., dpp. 4; Feistritzer Peter, pp. 7; Ferc Anton, inf., dpp. 4; Fercher Anton, inf., dpp. 4; Fercher Peter, inf., dpp. 4; Ferk Valentin, inf., dpp. 4; Ferlič Jakob, inf., dpp. 4; Ferra Rajmund, inf., dpp. 4, m; Fertaler Janez, korp., dpp. 4; Fessel Lipej, inf., dpp. 4; Fracko Lojze, inf., dpp. 4; Fick Karol, inf. pp. 7; Fercher Franc, nared., dpp. 4, m. (Dalje sledi.)

Zanimivosti iz vojne.

Dodal si je 20 let. „Hamburger Fremdenblatt“ priobčuje sledeči dopis nekega svojega naročnika: Vračal sem se iz tujine in sem se sestal v vlaku z nekaterimi nemškimi podaniki, katerim se je posrečilo na nevtralnem parniku uiti angleškim zasledovalcem. Mogoče je bilo to le tako, da so se izkazali z nepravimi izkaznimi listinami. Neki dvajsetletni mladenič, ki je hotel stopiti v nemško armado, si ni mogel prekrbeti druge potne izkaznice nego potni list nekega štiridesetletnega moža. Da bi vsaj na videz kazal štirideset let, si je prebrisani mladenič vsak dan do golega bril glavo in le temu dejstvu se je imel zahvaliti, da je vkljub temu, da so Angleži dvakrat pregledali ves parnik, srečno prišel na nemška tla.

Pismo iz ruskega tabora. Neki stotnik s severnega bojišča je pisal iz Kijeva pismo, kako so Rusi v neki bitki zajeli njega in del njegovih vojakov. Nenadoma so jih obkolili kozaki in se niso mogli več braniti. „Najprej so nas Rusi razorožili in nas preiskali, nakar je pristopil k meni ruski poveljnik, mi segel v roko in se mi predstavil. Ker je bilo med mojimi vojaki osem ranjenih, sem ga prosil za dovoljenje, da jih lahko obvežem. Govoril sem slovaški. Ruski poveljnik je takoj ugodil moji želji in odredil, da se mi morajo vrniti vse moje stvari. Poslali so nas v Kijev, kjer se nahajamo začasno, 14 častnikov, 400 mož in 30 vojaških zdravnikov. V kratkem nas odpeljejo v Tenzav ob Volgi, druge tudi v Kavkaz. Ujeti Čehi, Romuni in drugi Slovani so večinoma nastanjeni v Kijevu. Hrana ni dobra, vendar si zamoremo kupiti kar hočemo, razen alkoholnih pijač. Ker je v Rusiji povsod prepovedano prodajanje vsakih alkoholnih pijač, nismo mogli nikjer dobiti ne čaše vina, ne piva, niti ruma za čaj. Dobili bomo po 50 rubljev, s čimer bomo morda že izhajali. Kaj se je zgodilo z mojim slugo, mi ni znano. Pravijo, da se mu je posrečilo pobegniti. Pri sebi je imel mojo žepno uro in ključe, kakor tudi ključ blagajne moje stotnije, v kateri je bilo 1200 K državnega denarja. Pismo pišem skrivoma, da ga ne ostriže preveč ruska cenzura.

Begunec v kovčegu.

Iz Londona se poroča: Nemec Oton Koehn, ki je poskušal v kovčegu pobegniti iz Anglije, je bil pri vkrcanju na parnik v Tilbury razkrit. Odpeljali so ga v koncentracijsko taborišče v Dorchesteru. »Times« opisujejo ponesrečeni poizkušani beg sledeče: Kovčeg je bil spravljen na parnik z ostalo prtljago tujcev, ki so bili odpuščeni iz koncentracijskega taborišča v Dorchesteru. Ti ljudje so že prekoračili vojaško-obvezno starost in so bili odposlani pod vojaškim varstvom v Tilbury, da se jih prepelje odtam z nizozemsko ladjo »Batavia« v Rotterdam, odkoder odidejo lahko v Nemčijo. Pred kolodvorom v Tilbury so bili odposlani na krov transportne ladje »Katherine«. Šele pri privozu kovčgov je prišlo imenovano zanimivo razkritje na dan. Na kovčegu je bil napis: »Ne premetavati!« Imel je tudi predpisano velikost in določene ključavnice. Kovčeg je bil ekspediran najprej z ostalo prtljago v nekem tovornem vozu na kolodvor v Tilbury, odtam pa na transport, kjer je padel šest čevljev globoko. Videli so, kako se je kovčeg pri tem postopanju prevrnil in padel na tla z vso silo; toda noben glas ni izdal, da bi se nahajalo v njem kako človeško bitje. Na transportnem dvorišču je bilo naloženo na kovčeg cela vrsta druge prtljage. Vse je bilo v redu. Dva delavca sta ga nesla potem na »Batavio«. Pri tej priliki se je kovčeg razpočil na dva dela in delavca sta na veliko začudenje zagledala glavo in roko nekega možkega. Potegnili sta ga hitro ven in rešila iz sitnega položaja, v katerem se je nahajal toliko ur. Mož ni mogel več stati in je bil popolnoma izčrpan. Trajalo

je precej časa, da si je toliko opomogel, da je zamogel govoriti. Kapitan je takoj odredil preiskavo in begunec je povedal, da se piše Oton Koehn. Vkrca se je na parnik »Potsdam«, da se vrne iz Amerike k svojemu polku v Nemčijo, kjer je poročnik v rezervi. Ladja je bila medpotoma ustavljena in odpravljena v Southampton, odkoder je bil transportiran kot vojni ujetnik v Dorchester. Bil je 15 ur v kovčegu. Kapitan je spravil begunca zopet na krov nekega transportnega čolna in ga izročil policiji. Preiskava je dognala, da sta se nahajali v kovčegu dve steklenici vode, ena steklenica mesnega izvlečka in nekaj banan. V kotu sta bila napravljena dva obroča, v katerih je držal begunec roke. En obroč je bil že razbit, v drugem je imel Koehn še roko, ko so mu prišli na sled. Najbolj je presenetila vse s kisikom napoljena cev iz kavčuka, ki je očitno služila v svrhu, da se je begunec v malem prostoru kovčega preskrboval z zrakom.

Zabava v resnem času.

Nekega dne je bilo pri ... stotniji jako živahno vrvenje. Nihče ni mislil na sovražnika, kajti oči vseh so bile obrnjene na mastnega prašiča, ki ga je podaril stotniški poveljnik vojakom v priznanje za njihov hrabri nastop. Ker tudi pri naši stotniji nismo bili nič manj hrabri in ker nismo hoteli živeti slabše, smo se takoj spravili na stotnika in mu skušali dokazati, da bi tudi nam ne škodoval sličen prigriček. Res smo dobili kmalu »strogo« povelje, naj poskrbimo tudi za našo stotnijo sličen prigriček. V kraju samem, kjer smo se nahajali, žalibog ni bilo dobiti ničesar. Treba je bilo torej malo naokrog. Jaz in moj prijatelj sva prevzela to simpatično nalogo. Zajahala sva konje, vzela s seboj veliko vrečo in odjahala v bližnjo vas, kamor sva dospela v pol ure. Šla sva od hiše do hiše in povpraševala po prašičih. Toda povsod, kjer sva potrkala, sva dobila stereotipen odgovor: »Nimamo ničesar.« Navadno se je prikazala pri oknu tudi kaka čestitljiva ženica z loncem mleka v roki, s katerim nas je hotela odpraviti. Ker pa se s tem nikakor nisva hotela zadovoljiti, ampak na vsak način hotela priti do zaželjenega prašička, sva pričela nastopati bolj energično. Slučaj nama je prišel na pomoč. Odjahala sva k zadnji hišici v vasi. Na najino vljudno vprašanje sva tudi tu dobila že znani odgovor. Toda sedaj sva stopila raz konja, da si ogledava malo naokrog. Hlev je bil v resnici prazen. Ravno sva hotela stopiti v skedenj, ko zaslišiva veselo kruljenje iz kmečke hiše. Vesela, da sva končno vendar prišla do cilja, sva takoj skočila nazaj v hišo in našla kar dve najljubši živalici, po katerih sva tako hrepenela. Hišni gospodar je preklinjal, kar se je dalo. Končno je le privolil v kupčijo, nakar sva večjega prašiča vtaknila v vrečo in se podala nazaj k stotniji. Le z največjim naporom sva spravila težko žival na konja. Prejahala sva že polovico pota, ko se je konj mojega tovariša, ki je nesel to nenavadno breme, nenadoma vlegel na tla. Pri vsej jezi sva se vendar smejala, toda, ker nisva imela nobene pomoči, sva potrebovala precej časa, da sva ga spravila zopet naprej. Ta maler se nama je po poti pripetil še parkrat. Rabila sva celi dve uri, preden sva prispela k stotniji, kjer je bilo velikansko veselje in obenem tudi bučen smeh.

Za tobak in ogenj.

»Šele v divjem koncertu, v katerem igrajo prvo vijolino puške, topovi pa boben, spoznaš, kako grozna navada je kajenje! In res je dosti vojakov že dalo svoje življenje za svalčico, ali, ker so jo samo hoteli našgati...« je pripovedoval neki ranjen vojak, ki je prišel s severnega bojišča in je z nekim posebnim užitek potegoval vase dim svalčice. »O, marsikaterikrat je bila zelo huda za tobak,« — je bridko vzdihnil, »in kdor ga je imel še kaj v svojem žepu, ga je varoval kakor zlato in ga ni dal, brate, in ga ni dal, če bi ga bil tudi na kolenih prosil zanj. In če sta bila dva tudi najboljša tovariša, za tobak bi se bila pa strela...« Potegnili je potem parkrat globoko in melanholično pripovedoval dalje: »Nekaj groznega je, če moraš biti par dni in par noči v bitki, da nimaš niti mrvice tobaka, niti koščka svalčice. Če bi bil vsaj komisni tobak, da bi naredil iz njega svalčico. Kos časopisa in

sploh vsak košček papirja je imel za nas velikansko vrednost. Kakor volkovi smo vselej vsi padli po njem, če smo ga slučajno našli na tleh. V tak papir smo zavijali komisni tobak in take cigarete so nam dišale bolj nego havanke. In če te je tovariš prosil, zaklinjal in rotill, da bi mu dal košček časopisa, bi ga mu ne dal, ker je imel zanj nenadomestljivo vrednost. Prihodnjič bi sam ne imel nič in vsak ima vendar sam sebe najrajši. Za užigalice nam je predla prav tako zelo trda. Kdor je imel par užigalic v skatljici, se je mogel smatrati za bogataša med ostalimi proletarci bojne črte. Zaradi štedenja se je ogenj pri vsakem polku in pri vsakem večjem oddelku vzdrževal stalno noč in dan. Ali s svalčico ali pipo, navadno pa z obema. To je bila nekaka moška družba Vestalk. Naši zakopi niso bili daleč od ruskih. Videli smo popolnoma dobro, da je tudi Rusom šlo trdo za kajenje, kakor nam. Kdor ni moral, ni rad molil glave iz zakopa. Toda tupatam je skočil kak Rus iz zakopa, se sključil in skočil v sosedni zakop. Komaj je izginil tamkaj, so že letele kroglice nanj. Tako pa je bilo samo iz početka. Pozneje smo tudi mi od zakopa do zakopa letali po »ogonju«, pa niso niti oni na nas več streljali, kakor tudi mi ne nanje. Večkrat se je dogajalo, da je tak neutolažljivi kadilec moral teči od zakopa do zakopa, preden se mu je posrečilo dobiti ogenj.« — »Ali bi ne šlo tudi, da bi se dala cigareta prižgati tudi ob puškini cevi, ob streli?« — sem vprašal ironično. — »Ne boj se, tudi to so poizkušali nekateri, toda škoda je bilo cigarete. Ostalo je ni skoraj nič in tudi še tisti košček ni gorel. Mogel si si edino le osmiliti prste...«

42 centimeterski topovi.

Ti topovi se morajo pri transportu na cestah razdreti in naložiti na tako pripravljene vozove. Cev sama leži na velikem vozu; posamezni deli se vozijo na drugih vozovih. Če se ukaže med prevozom, da se mora top pripraviti, obstane cela kilometer dolga kolona. Vse moštvo potegne cev na lafeto in podlože se kolesa in oklop. Z velikim ropotom se pomika top v določeno mu postojanko, ki je sovražnik sploh ne vidi. Pok je strašen. Užge se strel z električno žico v oddaljenosti 400 m. Zračen pritisk je pa tako silen, da ne more v bližini nihče ostati na nogah. Cev je dolga 21 metrov. Top doseže daljavo 44.000 metrov, iz Dovra v Calais pa je 33.000 metrov. Predstavljajte si učinek, če pade strašna granata iz višine 400 do 500 metrov v precej visokem loku. Vsak strel je drag in stane približno 48.000 mark. Napačna je sodba, da bi bilo mogoče iz teh topov razstreliti le 150 granat; gotovo je marveč, da sedanjo vojsko topovi gotovo prežive. Preden se kak strel izstrelji, se natančno izračuna daljavo, nato se top namesti. Nato se še enkrat računji in meri. Ko strel poči, je gotovo, da zadene. Pokaže se mogočen, ognjen steber, nato steber dima, ki je gotovo nad 100 metrov visok; dim se pomeša z betonom in zemljo. Čez nekaj časa se čuje zamolkel grom. Krogla se vkoplje, če niso tla skalnata, 8 do 10 metrov globoko v

zemljo in izvrtla luknjo, ki meri 15 do 18 metrov. Težko nemško artiljerijo krijejo vedno na vseh straneh močni oddelki pehote in kavalerije, strojne puške in lahki topovi, da se preprečijo presenečenja. Sovražnik je nikdar ne doseže, ker sovražnikovi topovi ne streljajo nad 10.000 metrov. Če stoji top 15.000 metrov od sovražnika, je še vedno za nekaj kilometrov na boljšem. Sicer znaša strelna razdalja na 44.000 metrov, a tako daleč se ne strelja, ker bi bilo škoda drage municije. Tudi slučajji, da bi se streljalo nad 20.000 metrov daleč, bodo jako redki. Čisto na prostem se top tudi ne bo razbil. Dan, preden se strelja, ga tako zakrijejo, da ga ni mogoče videti. Belgijci pravijo topu »godrnjač«; Nemci mu pa pravijo »Berta« na čast Kruppovi ženi Berti.

Najnovejša poročila.

NAJNOVEJŠE S SEVERNEGA BOJIŠČA.

Dunaj, 11. januarja. Vojni poročevalci poročajo: V zahodni Galiciji ruska ofenziva splošno stoji. Častniki, ki so došli iz Karpatov, pripovedujejo o strašnih naporih tamšnjih bojov, v katerih naši vojaki zadržujejo številnejšega sovražnika. V četrtem huzarskem polku, ki se je doslej neprestano bojeval, so dobili častniki signum laudis, vsak deseti mož pa vojno dekoracijo. Nek visok častnik izjavlja, da se pri Rusih množe uporni pojavi. Zadnje dni ni bilo nobenih operacij, ker je vreme zelo slabo. Na obeh straneh izrabljajo odmor za dovoz novih čet, municije in živil. V Karpatih so se vršili brezpomembni boji.

Slovinci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Abstinenca je vir zadovoljnosti in mirne vesti! --

Razpisana je služba

organista in mežnarja

za župnijo Javorje na Koroškem. — Zglasila naj se naslovijo na župni urad Črna pri Prevaljah.

Paramenti!

Mašna oblačila v preprosti in tudi v bogati opremi, dobro blago in poceni. **Plašči** za cerkvenika in ministrante, ovratni plaščki in štole zelo ceno. **Šmizete** v različnih oblikah od 1 K naprej. — **Komplet z ovratnim trakom** od K 2.— do K 2-80, kakršen je izdelek. **Bireti** v vsakršni obsežnosti po K 3-80, K 4.—, K 4-80. **Rožaste svetilke** za večno luč za patentovani stonj. Prosimo, da poizkusite, in prepričani smo, da boste stalen odjemalec **oddelka za paramente, knjigarne in trgovine Jožefovega društva v Celovcu.**

Vse blago iz prekuhane, kisline proste in neobtežene svile z barvanimi nitmi.

Slovenski molitveniki, cerkvene muzikalle, tudi Hladnikove.

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel Trabesinger

v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5.

Podpisano vodstvo hotela Trabesinger se v ljudo priporoča vsem velenjenim slovenskim in slovanskim gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih goric. Gostom-abstinentom se postreza z raznimi brezalkoholnimi pijačami. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatega vrta, pozimi toplo zakurjeno. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer, prijetno slovensko družbo. Slovenski potniki in rodoljubi, slovenski romarji, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni »Hotel Trabesinger« v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi. — Za mnogobrojen obisk se priporoča

vodstvo hotela Trabesinger.



Knjigoveznica Družbe sv. Mohorja v Celovcu

Delo trpežno in okusno.

Vetrinjsko obmestje (Viktringerring) 26

Cene zmerne.

opremljena z najnovejšimi stroji z električnim nagonom

se priporoča za vsa v stroko spadajoča dela od preproste do najfinejše izpeljave.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.